

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

Mean difference	ค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่ม
N	จำนวนประชากรทั้งหมด
n	จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
SD	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
LSD	สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยหลังการปฏิเสธสมมติฐาน (Least Square Difference)
Sig.	ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ที่คำนวณได้จากสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
Std. Error	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าผลต่าง
X	ค่าเฉลี่ย (Mean)
*	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน โดยแจกแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา ซึ่งก็คือผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำนวน 249 คน และเพื่อให้ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องปรับปรุงในการจัดการอบรมและเรื่องที่ต้องการให้จัดอบรมครั้งต่อไป

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ดังรายละเอียด ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

n = 249

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	76	30.5
	หญิง	173	69.5
	รวม	249	100
อายุ	10 – 30 ปี	66	26.5
	31 – 60 ปี	149	59.8
	61 – 90 ปี	34	13.7
	อายุต่ำสุด(ปี)	อายุสูงสุด(ปี)	อายุเฉลี่ย(ปี)
	18	83	44.63
รวม	249	100	
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	39	15.7
	ปริญญาตรี	140	56.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	61	24.5
	อื่น ๆ	9	3.6
	รวม	249	100
อาชีพ	แพทย์แผนจีน	57	22.9
	แพทย์แผนไทย	45	18.2
	อาชีพอื่น ๆ	24	9.6
	แพทย์แผนปัจจุบัน	22	8.8
	นักศึกษาแพทย์แผนจีน	17	6.8
	นักศึกษาแพทย์แผนไทย	15	6
	ธุรกิจส่วนตัว	11	4.4
	ผู้ช่วยแพทย์แผนจีน	9	3.6

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ(ต่อ)	พยาบาล	9	3.6
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	9	3.6
	ข้าราชการ	8	3.2
	นักเรียน/นักศึกษา (ไม่ระบุสาขาที่เรียน)	7	2.8
	นักวิชาการสาธารณสุข	6	2.4
	เภสัชกร	4	1.6
	พนักงานเอกชน	3	1.2
	รับจ้าง	3	1.3
	รวม	249	100

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจ

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 249 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 69.5 และเพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ช่วงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 60 ปี มากที่สุด จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 10 - 30 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และช่วงอายุระหว่าง 61 -90 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีอายุน้อยที่สุด 18 ปี และมีอายุสูงสุด 83 ปี

ระดับการศึกษาสูงสุด

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 รองลงมาคือระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 และ อื่นๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

อาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นแพทย์แผนจีน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมา คือ อาชีพแพทย์แผนไทย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 แพทย์แผนปัจจุบัน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 นักศึกษาแพทย์แผนจีน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 นักศึกษาแพทย์แผนไทย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 และ อาชีพที่เหลือ (ธุรกิจส่วนตัว ผู้ช่วยแพทย์แผนจีน พยาบาล แม่บ้าน/พ่อบ้าน ข้าราชการ นักเรียน/

นักศึกษา (ไม่ระบุสาขาที่เรียน) นักวิชาการสาธารณสุข เกษีขกร พนักงานเอกชน รับจ้าง) จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน รายด้าน ดังแสดงในตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ

n = 249

ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
หัวข้อและเนื้อหาของการอบรม	3.96	0.630	มาก
ความสอดคล้อง ต่อเนื่อง เป็นลำดับ	3.94	0.663	มาก
ประโยชน์ ตรงตามความต้องการ	3.96	0.700	มาก
รวม	3.95	0.604	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาในด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน มีความพึงพอใจด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 โดยความพึงพอใจสูงสุด คือ หัวข้อและเนื้อหาของการอบรม และประโยชน์ ตรงตามความต้องการ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.96 รองลงมา คือ หัวข้อความสอดคล้อง ต่อเนื่อง เป็นลำดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

n = 249

ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการ	4.16	0.631	มาก
การให้ความรู้และการแนะนำที่ดี	4.14	0.652	มาก
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.17	0.663	มาก
รวม	4.15	0.605	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน มีความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 โดยมีความพึงพอใจสูงสุด เรื่อง บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมา คือ หัวข้อความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการ และการให้ความรู้และการแนะนำที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และ 4.14 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ด้านวิทยาการ

n = 249

ด้านวิทยาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่บรรยาย (หัวข้อบรรยายที่ 1)	4.33	0.612	มากที่สุด
ความสามารถในการถ่ายทอด (หัวข้อบรรยายที่ 1)	4.27	0.652	มากที่สุด
ความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่บรรยาย (หัวข้อบรรยายที่ 2)	4.32	0.628	มากที่สุด
ความสามารถในการถ่ายทอด (หัวข้อบรรยายที่ 2)	4.19	0.757	มาก
รวม	4.28	0.569	มากที่สุด

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาในด้านวิทยาการ พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง การดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน มีความพึงพอใจด้านวิทยาการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 โดยมีความพึงพอใจสูงสุด เรื่อง ความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่บรรยาย (หัวข้อบรรยายที่ 1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมา คือ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อที่บรรยาย (หัวข้อบรรยายที่ 2), ความสามารถในการถ่ายทอด (หัวข้อบรรยายที่ 1) และความสามารถในการถ่ายทอด (หัวข้อบรรยายที่ 2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.27 และ 4.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก

n = 249

ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
เนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับการอบรม	3.94	.0752	มาก
เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	3.96	0.703	มาก
ความเหมาะสมของสถานที่และสื่อบรรณภัณฑ์	4.08	0.688	มาก
อาหารและเครื่องดื่ม	4.02	0.718	มาก
ความพอเพียงของอุปกรณ์/เครื่องมือ	4.03	0.662	มาก
รวม	4.00	0.616	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาในด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน มีความพึงพอใจด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 โดยมีความพึงพอใจสูงสุด เรื่องความเหมาะสมของสถานที่และโสตทัศนอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมา คือความพอเพียงของอุปกรณ์/เครื่องมือ, อาหารและเครื่องดื่ม, เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย และเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03, 4.02, 3.96 และ 3.94 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ด้านคุณภาพการให้บริการ

n = 249			
ด้านคุณภาพการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ช่องทางประชาสัมพันธ์ของการอบรม	3.69	0.764	มาก
การอำนวยความสะดวก และติดต่อประสานงาน	3.93	0.731	มาก
รวม	3.81	0.700	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาในด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านคุณภาพการให้บริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 โดยมีความพึงพอใจสูงสุด เรื่อง การอำนวยความสะดวก และติดต่อประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 รองลงมา คือ ช่องทางประชาสัมพันธ์ของการอบรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ทั้ง 5 ด้าน

n = 249			
ความพึงพอใจแต่ละด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ	3.95	0.604	มาก
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.15	0.605	มาก
ด้านวิทยากร	4.28	0.569	มากที่สุด
ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก	4.01	0.616	มาก
ด้านคุณภาพการให้บริการ	3.81	0.700	มาก
รวมทุกด้าน	4.04	0.653	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ทั้ง 5 ด้าน คิดเป็นระดับความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 โดยมีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านวิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมา คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ, ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก, ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ และด้านคุณภาพการให้บริการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.15, 4.01, 3.95 และ 3.81 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้ศึกษาใช้สถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และทำการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับความสำคัญ จำแนกตามเพศและผลการทดสอบสมมติฐาน เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน แตกต่างกัน

n = 249

ความพึงพอใจแต่ละด้าน/เพศ	ชาย		หญิง		Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ	4.01	0.582	3.92	0.613	0.279
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.21	0.603	4.13	0.606	0.368
3. ด้านวิทยากร	4.38	0.539	4.23	0.578	0.063
4. ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก	4.05	0.652	3.99	0.560	0.488
5. ด้านคุณภาพการให้บริการ	3.81	0.721	3.81	0.693	0.976
รวมทุกด้าน	4.07	0.680	4.03	0.642	0.682

หมายเหตุ : * หมายถึง ยอมรับสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาค่า Sig. ของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านวิทยากร ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่า Sig. = 0.279, 0.368, 0.063, 0.488 และ 0.976 ตามลำดับ พบว่าทุก

ด้านมีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งหมด จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หมายความว่า เพศที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ระดับความสำคัญของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำแนกตามช่วงอายุ และผลการทดสอบสมมติฐาน

n = 249

ความพึงพอใจแต่ละด้าน/อายุ	10-30 ปี		31-60 ปี		61-90 ปี		Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ	3.84	0.597	4.01	0.618	3.91	0.540	0.174
2.ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.13	0.593	4.18	0.621	4.09	0.570	0.659
3.ด้านวิทยากร	4.13	0.590	4.34	0.559	4.29	0.535	0.043*
4.ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก	3.96	0.592	4.03	0.651	4.01	0.502	0.776
5.ด้านคุณภาพการให้บริการ	3.71	0.765	3.87	0.669	3.76	0.699	0.306
รวมทุกด้าน	3.94	0.677	4.05	0.624	4.18	0.716	0.211

หมายเหตุ : * หมายถึง ยอมรับสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาค่า Sig. ของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านวิทยากร ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่า Sig. = 0.174, 0.659, 0.043, 0.776 และ 0.306 ตามลำดับ พบว่า ด้านวิทยากร มีค่า Sig. = 0.043 มีค่าน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) หมายความว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านวิทยากร แตกต่างกัน ส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งหมด จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หมายความว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนใน 4 ด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่ากลุ่มช่วงอายุใดบ้างมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านวิทยาการที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบต่อโดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี LSD ได้ผล ดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงความแตกต่างรายคู่ของอายุ จำแนกตามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกันด้านวิทยาการ

n = 249

ความพึงพอใจ	อายุ		Mean difference	Std. Error	Sig.
	อายุ	อายุ			
ด้านวิทยาการ	10 - 30 ปี	31 - 60 ปี	-.210	.083	.012*
		61 - 90 ปี	-.165	.119	.166
	31 - 60 ปี	10 - 30 ปี	.210	.083	.012*
		61 - 90 ปี	.044	.107	.676
	61 - 90 ปี	10 - 30 ปี	.165	.119	.166
		31 - 60 ปี	-.045	.107	.676

หมายเหตุ : ค่า Sig. น้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่าช่วงอายุคู่หนึ่ง ๆ มีความแตกต่างกัน
ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบช่วงอายุเป็นคู่ ระดับความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านวิทยาการ พบว่า ช่วงอายุ 10-30 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจแตกต่างกับช่วงอายุ 31 - 60 ปี

จึงสรุปได้ว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนด้านวิทยาการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 3 ผู้ที่เข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำแนกตามระดับการศึกษาและผลการทดสอบสมมติฐาน

n = 249

ความพึงพอใจแต่ละ ด้าน/ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		อื่นๆ		Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านกระบวนการ/ ขั้นตอนการให้บริการ	3.81	0.634	3.96	0.602	3.97	0.572	4.29	0.654	0.165
2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ ให้บริการ	4.15	0.592	4.16	0.612	4.10	0.622	4.37	0.455	0.664
3. ด้านวิทยากร	4.16	0.619	4.33	0.553	4.25	0.576	4.19	0.556	0.388
4. ด้านเอกสาร/สิ่ง อำนวยความสะดวก	4.05	0.579	4.02	0.628	3.91	0.625	4.18	0.514	0.509
5. ด้านคุณภาพการ ให้บริการ	3.86	0.743	3.76	0.713	3.88	0.643	4.00	0.707	0.533
รวมทุกด้าน	4.05	0.759	4.01	0.662	4.08	0.557	4.22	0.667	0.727

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาค่า Sig. ของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านวิทยากร ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่า Sig. = 0.165, 0.664, 0.388, 0.509 และ 0.533 ตามลำดับ พบว่าทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งหมด จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หมายความว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำแนกตามอาชีพและผลการทดสอบสมมติฐาน

อาชีพ/ความพึงพอใจแต่ละด้าน	n = 249											
	ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ		ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ		ด้านวิทยาการ		ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก		ด้านคุณภาพการให้บริการ		รวมทุกด้าน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
แพทย์แผนปัจจุบัน	3.98	0.577	4.23	0.528	4.16	0.590	3.91	0.604	3.80	0.570	3.91	0.684
แพทย์แผนจีน	3.88	0.610	4.11	0.696	4.28	0.541	4.03	0.666	3.73	0.824	3.98	0.641
แพทย์แผนไทย	4.06	0.664	4.20	0.705	4.38	0.568	4.16	0.609	3.93	0.662	4.27	0.618
ผู้ช่วยแพทย์แผนจีน	4.15	0.603	4.15	0.530	4.17	0.650	4.02	0.418	3.78	0.618	4.00	0.500
นักวิชาการสาธารณสุข	3.56	0.544	3.83	0.408	3.75	0.548	3.57	0.497	3.33	0.408	3.67	0.516
เภสัชกร	4.08	0.687	4.33	0.471	4.06	0.515	4.00	0.653	4.38	0.750	4.50	0.577
พยาบาล	3.85	0.626	4.11	0.527	4.14	0.561	3.91	0.633	3.83	0.707	3.78	0.667
นักศึกษาแพทย์แผนไทย	3.51	0.562	4.04	0.547	3.83	0.532	3.67	0.527	3.43	0.417	3.60	0.632
นักศึกษาแพทย์แผนจีน	4.12	0.589	4.31	0.595	4.43	0.521	4.09	0.510	4.15	0.632	4.12	0.600
ข้าราชการ	4.25	0.496	4.25	0.463	4.47	0.432	3.83	0.851	3.94	0.623	4.25	0.463
พนักงานเอกชน	4.00	0.000	4.00	0.000	4.33	0.764	3.80	0.346	3.50	0.500	4.00	1.000
ธุรกิจส่วนตัว	4.09	0.616	4.30	0.505	4.55	0.568	4.16	0.703	3.82	0.845	3.91	0.944
รับจ้าง	3.67	0.577	3.78	0.385	4.33	0.577	4.33	0.833	3.67	0.577	4.00	0.000
นักเรียน	3.76	0.568	4.33	0.385	4.43	0.657	4.43	0.582	4.00	0.866	4.29	0.756
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	3.96	0.633	3.81	0.626	4.36	0.651	3.71	0.530	3.83	0.433	4.11	0.601
อื่น ๆ	4.00	0.511	4.18	0.590	4.33	0.509	3.99	0.532	3.77	0.766	4.13	0.612
Sig.	0.182		0.802		0.064		0.176		0.291		0.100	

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาค่า Sig. ของความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านวิทยากร ด้านเอกสาร/สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการให้บริการ มีค่า Sig. = 0.182, 0.802, 0.064, 0.176, และ 0.291 ตามลำดับ พบว่าทั้ง 5 ด้าน มีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทั้งหมด จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) หมายความว่าอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องปรับปรุงในการจัดการอบรม และเรื่องที่ต้องการให้จัดอบรม ฯ ครั้งต่อไป

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ ของข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงในการจัดการอบรม

ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ
ควรมีการเตรียมความพร้อมให้มากกว่านี้ทั้งในเรื่อง สถานที่ และอุปกรณ์ภาพและระบบเสียงให้พร้อมกว่านี้	11	28.21
ควรประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ หรือแจ้งเป็นหนังสือ	10	25.64
ควรมีเอกสารประกอบการบรรยายให้ครบ	10	25.64
เวลาน้อยไปควรเพิ่มเวลาในการจัดการอบรม	5	12.82
ควรมีการจัดหัวข้อและเนื้อหาในการอบรมให้มากขึ้น	2	5.13
อาหารว่างควรมีกาแฟ	1	2.56
รวม	39	100

จากตารางที่ 13 พบว่า มีผู้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงในการจัดการอบรมทั้งหมดจำนวน 39 ข้อ โดยให้ข้อเสนอแนะควรมีการปรับปรุงเรื่อง ควรมีการเตรียมความพร้อมให้มากกว่านี้ทั้งในเรื่อง สถานที่ และอุปกรณ์ภาพและระบบเสียงให้พร้อมกว่านี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.21 รองลงมาควรประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ หรือแจ้งเป็นหนังสือและควรมีเอกสารประกอบการบรรยายให้ครบ คิดเป็นร้อยละ 25.64 และเวลาน้อยไปควรเพิ่มเวลาในการจัดการอบรม ควรมีการจัดหัวข้อ และเนื้อหาในการอบรมให้มากขึ้น และอาหารว่างควรมีกาแฟ คิดเป็นร้อยละ 12.82, 5.13 และ 2.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ของเรื่องที่ต้องการได้รับการอบรมในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องการรับการอบรมครั้งต่อไป	จำนวน	ร้อยละ
การรักษาด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การจัดการกระดูก ฟีกลมปราณ คลื่นบำบัด กัวซา ดนตรีบำบัดการนวดกดจุด นวดรักษา นวดผ่อนคลาย ควอนตัมเทอราปี	16	31.37
การใช้ยาสมุนไพรไทย ตำรับยาจีน และสมุนไพรจีนโดยมีการฝึกปฏิบัติ	9	17.65
โภชนาการบำบัด อาหารเป็นยา อาหารเพื่อสุขภาพ	9	17.65
การรักษาด้วยแพทย์แผนไทยผสมผสานกับแผนจีนและแพทย์ทางเลือกอื่น ๆ	6	11.76
การฝังเข็มและมีฝึกปฏิบัติ	5	9.80
การตรวจวินิจฉัยโรค เช่น การตรวจชีพจร	4	7.84
การออกกำลังกายแบบจีน เช่น ชี่กง	2	3.92
รวม	51	100

จากตารางที่ 14 พบว่ามีผู้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องการได้รับการอบรมในครั้งต่อไป ทั้งหมดจำนวน 51 ข้อ โดยให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดการอบรมเรื่อง การรักษาด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การจัดการกระดูก ฟีกลมปราณ คลื่นบำบัด กัวซา ดนตรีบำบัด การนวดกดจุด นวดรักษา นวดผ่อนคลาย ควอนตัมเทอราปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.37 รองลงมา คือเรื่องการใช้ยาสมุนไพรไทย ตำรับยาจีน และสมุนไพรจีนโดยมีการฝึกปฏิบัติ และโภชนาการบำบัด อาหารเป็นยา อาหารเพื่อสุขภาพ จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และเรื่องการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยผสมผสานกับแผนจีนและแพทย์ทางเลือกอื่น ๆ, การฝังเข็มและมีฝึกปฏิบัติ, การตรวจวินิจฉัยโรค เช่น การตรวจชีพจร, และการออกกำลังกายแบบจีน เช่น ชี่กง คิดเป็นร้อยละ 11.76, 9.80, 7.84 และ 3.92 ตามลำดับ